

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект!

ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА
ИЗБОРНИЯ КОДЕКС

В сила от 05.03.2014 г.

Обн. ДВ. бр.19 от 5 Март 2014г., изм. ДВ. бр.35 от 22 Април
2014г., изм. ДВ. бр.53 от 27 Юни 2014г., изм. ДВ. бр.98 от 28
Ноември 2014г., изм. ДВ. бр.79 от 13 Октомври 2015г.

§1. В чл. 33, ал.1 се правят следните изменения:

„ (1) Лицата, които не са вписани в списък по чл. 31, ал. 1, може да оспорват невписването им в тридневен срок от публикуването на списъка пред Централната изборителна комисия, която се произнася в тридневен срок с решение, което подлежи на обжалване пред тричленен състав на Административен съд София-град по реда на чл. 58.”

§2. Чл. 46, ал. 3 се изменя така: "Комисията се състои от 18 членове, включително председател, заместник-председатели и секретар, които се предлагат от парламентарно представените партии и коалиции, както и по един член, предложен от партиите и коалициите, които имат избрани с техните кандидатски листи членове на Европейския парламент, но не са парламентарно представени. Когато след проведени последващи избори за народни представители или за членове на Европейския парламент има нови парламентарно представени партии и коалиции или нови членове на Европейския парламент, съставът на ЦИК се допълва с по един член, предложен от тях."

§3.

1. В чл. 73 ал.1 се прави следното изменение:

„(1) Решенията на районната изборителна комисия може да се оспорват в тридневен срок от обявяването им пред Централната

избирателна комисия, която се произнася в тридневен срок с решение, което подлежи на обжалване пред тричленен състав на административния съд по местонахождение на съответната районната избирателна комисия.

2. В чл. 73, ал.2 се изменя така:

„(2) При обжалване на решенията на районната избирателна комисия се прилага чл. 58.”

§4. В чл. 88, ал.1, в края на изречението думите „пред Върховния административен съд“ се заменят с думите „пред тричленен състав на административния съд по местонахождение на съответната общинска избирателна комисия“

„(1) Решенията на общинската избирателна комисия може да се оспорват в тридневен срок от обявяването им пред Централната избирателна комисия, която се произнася в тридневен срок с решение, което подлежи на обжалване пред тричленен състав на административния съд по местонахождение на съответната общинска избирателна комисия .“

§5. Чл.201 се изменя така:

„Чл. 201. Решението на районната или общинската избирателна комисия може да се оспорва пред Централната избирателна комисия в срок до 24 часа от обявяването му. Централната избирателна комисия разглежда жалбата и се произнася с решение в срок до 24 часа от получаването ѝ с решение, което подлежи на обжалване пред тричленен състав на административния съд по местонахождение на съответната районна или общинска избирателна комисия по реда на чл. 58.”

§6.

1. Чл. 282, ал. 3 се изменя така:

„Член на комисията не може да откаже да подпише протокола. Член, който не е съгласен с отразеното в протокола, го подписва с особено мнение, като посочва в какво се изразява особеното мнение. Мотивите се излагат в писмена форма на отделен лист и се прилагат като неразделна част от протокола. Неподписването на протокола се отбелязва с подпис на други двама членове.“

2. Чл. 282, ал. 5 се изменя така:

„Неподписването на протокола от член на комисията го прави недействителен, с изключение на случаите по ал. 3 и ал. 4“

§7.

1. Чл. 293, ал. 2 се изменя така:

„Член на комисията не може да откаже да подпише протокола. Член, който не е съгласен с отразеното в протокола, го подписва с особено мнение, като посочва в какво се изразява особеното мнение. Мотивите се излагат в писмена форма на отделен лист и се прилагат като неразделна част от протокола. Неподписването на протокола се отбелязва с подпис на други двама членове.“

2. Чл. 293, ал. 4 се изменя така:

„Неподписването на протокола от член на комисията го прави недействителен, с изключение на случаите по ал.2 и ал. 3“

§8. Чл. 336. се изменя така:

„Протоколът на секционната избирателна комисия след съставянето му се подписва от всички членове на комисията. След подписването председателят обявява резултатите от гласуването по партии, коалиции и независими кандидати. Неподписването на протокола го прави недействителен, освен в случаите по чл. 282, ал. 3 и ал. 4.

§9.

1. Чл. 441, ал. 3 се изменя така:

„Член на комисията не може да откаже да подпише протокола. Член, който не е съгласен с отразеното в протокола, го подписва с особено мнение, като посочва в какво се изразява особеното мнение. Мотивите се излагат в писмена форма на отделен лист и се прилагат като неразделна част от протокола. Неподписването на протокола се отбелязва с подпис на други двама членове.“

2. Чл. 441, ал. 5 се изменя така:

„Неподписването на протокола от член на комисията го прави недействителен, с изключение на случаите по ал. 3 и ал. 4“

§10.

1. Чл. 451, ал. 2 се изменя така:

„Член на комисията не може да откаже да подпише протокола. Член, който не е съгласен с отразеното в протокола, го подписва с особено мнение, като посочва в какво се изразява особеното мнение. Мотивите се излагат в писмена форма на отделен лист и се прилагат като неразделна част от протокола. Неподписването на протокола се отбелязва с подпис на други двама членове.“

2. Чл. 451, ал. 4 се изменя така:

„Неподписването на протокола от член на комисията го прави недействителен, с изключение на случаите по ал.2 и ал. 3“

Преходни и заключителни разпоредби

§11. Текстът на Параграф 11 от Преходните и заключителни разпоредби се изменя така:

„При произвеждане на изборите за президент и вицепрезидент на републиката през 2016 г. машинното гласуване се провежда в минимум 5000 избирателни секции. Секциите за машинното гласуване се определят от Централната избирателна комисия не по-късно от 15 дни от датата на насрочването на съответния вид избор. При всички видове избори от 2018 г. включително, машинно гласуване се провежда във всички избирателни секции на територията на Република България.“

ВНОСИТЕЛИ:

МОТИВИ

Централната изборителна комисия е постоянно действащ орган, който се подпомага от администрация и се представлява от своя председател.

Съгласно действащия Изборен кодекс Комисията се състои от 18 членове, включително председател, заместник-председатели и секретар, които се предлагат от парламентарно представените партии и коалиции, както и по един член, предложен от партиите и коалициите, които имат избрани с техните кандидатски листи членове на Европейския парламент, но не са парламентарно представени.

Мандатът на членовете е 5 години. Поради начина на конституиране и мандата, в действащия състав на ЦИК има членове, излъчени от политически сили, които не са парламентарно представени. А в същото време в НС има политически сили, които не са представени в ЦИК. Поради това считаме, че съставът на ЦИК трябва да бъде допълнен и с членове на парламентарно представените политически партии, като е предложено разширяване на броя на членовете на ЦИК. Все пак следва да се има предвид, че това е временно решение, тъй като такива прецеденти редовно могат да възникват и е препоръчително да се търси трайно решение.

С приетия през 2011 г. първи Изборен кодекс и впоследствие приетия през 2014 г. втори Изборен кодекс се обединиха разпоредбите относно провеждането на всички видове избори в България. Жалби срещу решенията на ОИК и РИК Русе подават пред Централната изборителна комисия, а решението на ЦИК се обжалва пред Върховния административен съд.

Това законодателно решение затруднява допълнително съдебния контрол, защото по произнасяне на ОИК или РИК Русе например, страната трябва да се яви на дело в София пред ВАС, а не в административен съд Русе.

Възможността за съдебен контрол следва да бъде предвидена съобразно актовете, които се контролират. Целта е да се осигури достъпа до правосъдие, участието на страните в производството и основно съкратените срокове за разглеждане на този вид дела.

При сегашното законодателно положение не е гарантирано пълноценното участие на страните, предвид кратките срокове.

Направените предложения са свързани само със случаите, в които ЦИК се произнася по жалби срещу решения на Общинска изборителна комисия и Районна изборителна комисия, поради което съдът се явява като единствена съдебна инстанция. Следва това да бъде съответния административен съд по местонахождението на съответната Общинска изборителна комисия и Районна изборителна комисия, в тричленен състав. По този начин се гарантира оптимално достъпа до правосъдие и ефективността по тези дела.

Действащият изборен кодекс регламентира, че неподписването на протокол от член на съответната комисия не води до неговата недействителност. На последно проведените няколко избора масово сме свидетели на протоколи без подпис. Затова предлагаме неподписването на протоколите, извън предвидените случаи, да води до тяхната недействителност. Така се гарантира честен и справедлив изборен процес и отразяване на резултатите.

С особена важност е текстът на Параграф 11 от Преходните и заключителните разпоредби, въвеждащ машинното гласуване. С оглед на обществените нагласи и потребности от електронно гласуване, и особено с оглед честно и справедливо отчитане на изборните резултати, намаляване подправянето на протоколи и снижаване на високия брой недействителни бюлетини сме убедени, че възможността за машинно гласуване, като разновидност на електронното гласуване трябва да бъде разширена. Затова предлагаме в предстоящите избори да се предвиди машинно гласуване да се проведе минимум в 5000 изборителни секции, а от 2018 г. – във всички изборителни секции на територията на България.

ВНОСИТЕЛИ: